

EUROPSKI IZBORI: EUROPSKA PRIČA

Deset izbora koji su
oblikovali Europu

IZLOŽBA

HR

EUROPSKI IZBORI: EUROPSKA PRIČA

Deset izbora koji su
oblikovali Europu

IZLOŽBA

EUROPSKI IZBORI: Europska priča
Deset izbora koji su oblikovali Europu
Izložba

Autori izložbe:

Martí Grau Segú, kustos
Inês Nauwelaers, pomoćnica kustosa
Debora Righetti, voditeljica projekta

Posebna zahvala:

Vladimiru Čajkovcu, Rocío del Casar Ximénez, Hansu De Waegeneeru, Christine Dupont, Óscaru Fontau Regueiri, Vasileiosu Galanakosu, Yannu Guillardu, Clodagh Hourigan, Albrechtu Johnu, Philippeu Le Guenu, Nathalie Minten, Audrey Mottier, Elisabete Petim, Philippeu Peyredieu du Charlatu, Mariji Teresi Pollastro, Véronique Recher, Frédéricu Tadinu, Jean-Baptisteu Teresi, Josette Torres, Tatiani Tumashik i srednjoj školi Lycée Viollet-le-Duc (Villiers-Saint-Fréderic, Francuska).

Projekt Europskog parlamenta ostvaren u suradnji s Kućom europske povijesti (osoblje Kuće Jeana Monneta) i Parlamentarijem.

Fotografija na naslovnicu: *Europski izbori u Francuskoj 1984.*
© Europska unija

Sadržaj

Svrha izložbe	7
Uvod	8
<i>Razvoj demokracije kroz povijest Europe</i>	8
<i>Tvorci europskog jedinstva i borba za izravno izabrani Europski parlament</i>	10
Deset izbora koji su oblikovali Europu	13
1979.	
Dvije utemeljiteljice na prvi dan zasjedanja izravno izabranog Europskog parlamenta	14
1984.	
Novi izbori za Europski parlament većih ovlasti	16
1989.	
Izgradnja nove unije nakon hladnog rata: izbori u godini za pamčenje	18
1994.	
Nova Europa iz Ugovora iz Maastrichta	20
1999.	
Dobrodošli u europodručje	22
2004.	
Nakon velikog praksa proširenja ujedinjena Europa glasa	24
2009.	
U sjeni financijske krize	26
2014.	
Predsjednik Komisije imenovan je u skladu s novim odredbama Ugovora iz Lisabona	28
2019.	
Povratak građana	30
2024.	
Nadolazeći izbori kao prekretnica	33

Svrha izložbe

U lipnju 2024. građani svih država članica Europske unije birat će svoje zastupnike u Europskom parlamentu.

To će biti deseti po redu izbori od prvih neposrednih europskih izbora održanih 1979. Prigoda je to za promišljanje o razvoju europske nadnacionalne demokracije, od početaka demokratskog sudjelovanja u Europi pa sve do postupne izgradnje istinskog europskog poretku.

Putovanje kroz vrijeme na koje vas vodimo nije samo prilika da saznamete više o prošlosti Europe, nego i pomoći u donošenju mudre odluke na biralištu! Demokracija je bitna, a vaš je glas od presudne važnosti.

Uvod

Razvoj demokracije kroz povijest Europe

Europa je prešla dug put u pogledu razvoja demokracije. Za neke, korjeni te demokracije sežu u klasičnu Atenu. Drugi su, pak, mišljenja da se slobode suvremenog doba bitno razlikuju od onih u antičkom svijetu jer ih danas ne uživa samo određena klasa, već čitavo društvo. Dok je u antici demokracija podrazumijevala to da mnogi nemaju pravo glasa, najnaprednije ideje prosvjetiteljstva naglašavale su važnost uključivosti za demokraciju.

No, ta plemenita misao više je funkcionalna u teoriji nego u praksi. Od kasnog 18. stoljeća napredak demokracije povezivao se s drugim važnim postignućima u pogledu ravnopravnosti, od ukinuća ropstva do građanskih prava za sve muškarce i žene. U 19. stoljeću demokratski legitimitet morao je koegzistirati s autokratskim režimima. Iako je multilateralizam među autokratskim režimima omogućio trajni mir u nekoliko navrata (u Münsteru/Osnabrücku 1648., Utrechtu 1713. i Beču 1815.), to je u konačnici bilo nauštrb borbe naroda za veća građanska prava, a primjer toga je represija nakon Bečkog kongresa 1815. Kako je 19. stoljeće napredovalo, kodifikacija međunarodnog prava i uspostava stabilnih međunarodnih organizacija stvorile su uvjete za širenje demokratskih standarda u svijetu koje su neke zemlje već nastojale primijeniti. Svijet je bio spreman za promjenu paradigme u kojoj će demokratske vrijednosti preuzeti vodstvo u međunarodnim sustavima. Nažalost, Europa će morati čekati kraj još jednog rata, i to Prvog svjetskog rata, da većina njezinih zemalja postanu demokracije.

Ono što je danas jasno jest da izbori nisu u potpunosti demokratski bez općeg biračkog prava. Prvi opći izbori u Europi održani su početkom 20. stoljeća, uglavnom u skandinavskim i drugim sjevernoeuropskim zemljama. U ostatku Europe borba za biračko pravo žena je u nekim slučajevima trajala prilično dugo: u Španjolskoj i Turskoj to je pravo postalo stvarnost 30-ih, a u Švicarskoj tek 70-ih 20. stoljeća. Na vrhuncu liberalne demokracije pojavili su se i njezini najveći izazovi: nacizam i staljinizam skupljali su bodove kritizirajući širenje individualnih sloboda. Stoga je duga evolucija demokratskih izbora također priča o tome kako su ti izbori bili nosioci nekih od najvažnijih ciljeva društva. To su prije svega prava žena i obespravljenih osoba te promicanje međunarodnog

Finkirja glasuje na parlamentarnim izborima u Finskoj 1907.

© U javnoj domeni.

mira posebice nakon Drugog svjetskog rata, zahvaljujući tvorcima europskog jedinstva.

Tvorci europskog jedinstva i borba za izravno izabrani Europski parlament

Nakon Drugog svjetskog rata mnogi su bili uvjereni da je jedan od glavnih uzroka sloma mira i demokracije bio neuspjeh da se u međuratnom razdoblju postigne europsko jedinstvo. Pri sastavljanju Schumanove deklaracije 1950. Jean Monnet našao je način da poveže mir, demokraciju i europsko jedinstvo. Štoviše, Monnet nije samo udario temelje tehnokratske Europe, već je u narednim desetljećima neumorno radio na demokratizaciji europskih institucija zalažući se za izravne izbore za Europski parlament.

Time se prvenstveno bavio u sklopu Akcijskog odbora Sjedinjenih Europskih Država. Tako je cilj očuvanja mira potaknuo najambiciozniji demokratski projekt na svijetu: nadnacionalne izbore u Europi. Od 1979. izravni demokratski izbori za Europski parlament odlučuju o sudbini našeg kontinenta putem sudjelovanja građana i širenja ovlasti institucija.

Od samog početka, kao i u mnogim drugim područjima, utemeljitelji Europske unije radili su zajedno na parlamentarizaciji projekta europskog jedinstva. Bivši belgijski premjer Paul-Henri Spaak, u bliskoj suradnji s Monnetom, postao je 1952. prvi predsjednik Zajedničke skupštine Europske zajednice za ugljen i čelik, a naslijedio ga je bivši talijanski premjer Alcide De Gasperi 1954. Njih trojica oslanjala su se na Skupštinu kako bi unaprijedili nadnacionalni karakter europske institucijske arhitekture u nastajanju.

Još dvije Europske zajednice stvorene su 1958.: Europska ekonomski zajednica i Europska zajednica za atomsku energiju (EURATOM). Bivši francuski premjer i ministar vanjskih poslova Robert Schuman, koji je javno podržao i objavio Monnetov plan ujedinjene Europe, postao je predsjednik Europske parlamentarne skupštine, novog saziva koji se sastojao od predstavnika svih triju Zajednica.

Robert Schuman na sjednici Europske parlamentarne skupštine povodom desete obljetnice Schumanove deklaracije, 10. svibnja 1960.

© Europska unija

europski izbori u Italiji 1984.

© Europska unija

Deset izbora koji su oblikovali Europu

1979.

Dvije utemeljiteljice na prvi dan zasjedanja izravno izabranog Europskog parlamenta

Prvi izravni izbori za Europski parlament održali su se nakon duge borbe. Sedamdesete godine prošlog stoljeća bile su razdoblje napretka za europsko jedinstvo, a obilježili su ih proširenje Europske zajednice, početak europske monetarne suradnje i osnivanje Europskog vijeća. Za utemeljitelja Europske unije poput Jeana Monneta prvi izravni izbori za Europski parlament bili su prilika za povlačenje i odlazak u mirovinu s uvjerenjem da će nova generacija demokratski izabranih čelnika nastaviti s europskim projektom.

U lipnju 1979. građani devet država članica otišli su na birališta i glasali. U sklopu izborne kampanje osmišljena je i nova ikonografija u obliku postera, televizijskih reklama i suvenira kojom se naglašavalo zajedničko donošenje odluka. Odaziv birača iznosio je oko 62 %.

Na prvi dan novog saziva za kormilom su stajale dvije žene. Parlamentom je u početku predsjedala Louise Weiss, najstarija članica saziva koja je tom prilikom okrunila svoju karijeru gorljive zagovornice europskog jedinstva i borkinje za prava žena još od 20-ih godina prošlog stoljeća. Weiss je potom predala palicu prvoj demokratski izabranoj predsjednici Europskog parlamenta, Simone Veil, bivšoj francuskoj ministrici koja je preživjela holokaust i bila jedna od predvodnica borbe za reproduktivna prava žena. Tako su se europskom projektu, nakon utemeljitelja Unije u pedesetima, pridružile i njezine utemeljiteljice!

U drugoj polovini saziva koji je počeo 1982. predsjednik Parlamenta bio je Nizozemac Piet Dankert.

Louise Weiss pozdravlja Simone Veil kao novoizabrano predsjednicu Europskog parlamenta. 17. srpnja 1979.

© Europska unija

1984.

Novi izbori za Europski parlament većih ovlasti

Nakon prvih izravnih izbora i unatoč novostečenom demokratskom legitimitetu Europski parlament je i dalje imao ograničene ovlasti. Mnogi su bili nezadovoljni tom situacijom, a nekoliko je gorljivijih zastupnika nastojalo što prije uvesti promjene, i to makar u praksi ako ne kroz zakonodavstvo. Primjerice, veće proračunske ovlasti Parlamenta postale su sredstvo utjecaja na sve više područja politike. Ključni akter u tim pregovorima bio je Altiero Spinelli, zagovornik europskog jedinstva od 40-ih godina 20. stoljeća.

Tijekom zarobljeništva na otočiću Ventotene 1941. Spinelli i mnogi drugi borci protiv fašizma sastavili su Manifest za saveznu Europu. Dok je rat bjesnio Europom, bilo je jasno da se svijet neće vratiti na status quo nakon svršetka Drugog svjetskog rata. Spinelli će kasnije postati europski povjerenik i kandidirati se za zastupnika u Europskom parlamentu 1979. Predvodeći Klub Krokodil, skupinu istomišljenika koji su se okupljali u istoimenom restoranu u Strasbourg, Spinelli je predložio Nacrt ugovora o osnivanju Europske unije, profederalistički tekst koji je Europski parlament usvojio u veljači 1984. Politički ulozi nadolazećih izbora postali su vrlo visoki.

Grčka je po prvi put sudjelovala u europskim izborima kao punopravna članica. S odazivom birača od 59 % Pierre Pflimlin iz Francuske odabran je za predsjednika Parlamenta i time postao prvi bivši premijer države članice na čelu Europskog parlamenta. Charles Henry Plumb iz Ujedinjene Kraljevine zamijenio ga je na mjestu predsjednika 1987. Budući da su se Španjolska i Portugal pridružili Europskoj zajednici na polovini saziva, za njih su 1987. predviđeni djelomični izbori. Iako države članice u konačnici nisu podržale Nacrt ugovora o osnivanju Europske unije, taj je tekst utro put budućim revolucionarnim događajima poput usvajanja Jedinstvenog europskog akta i stvaranja Europske unije.

Altiero Spinelli.

© Povjesni arhiv Europske unije

1989.

Izgradnja nove unije nakon hladnog rata: izbori u godini za pamćenje

Europski izbori 1989. održali su se u jednoj od najvažnijih godina moderne povijesti. Nakon četiri desetljeća hladnog rata obilježenih sukobom Istoka i Zapada, Istočni blok predvođen Sovjetskim savezom počeo se raspadati, a države središnje i istočne Europe ubrzano su se kretale prema pluralističkoj demokraciji. U Europskoj zajednici Jacques Delors, bivši francuski ministar koji je 1985. postao predsjednik Europske komisije, predvodio je dotad neviđenu politiku preobrazbe.

Oslanjujući se djelomično na Spinellijev Nacrt ugovora o osnivanju Europske unije, Delors je uspio postići da države članice odobre njegov Jedinstveni europski akt. Bio je to odlučujući korak k Europskoj uniji, čije bi se ovlasti proširile na cijeli niz područja politike. Stoga su se treći europski izbori održali u ozračju iščekivanja novog političkog entiteta koji će imati obilježja punopravnog međunarodnog aktera u vanjskoj politici i dotad neviđenu razinu unutarnje integracije. S pregovorima o ugovoru koji su se tek trebali odviti, odaziv birača iznosio je oko 58 %.

Novi parlament izabrao je za predsjednika Španjolca Enriquea Baróna. Nijemac Egon Klepsch izabran je za predsjednika 1992. za drugu polovinu saziva. Novi saziv svjedočio je povjesnim događajima poput pada Berlinskog zida, ujedinjenja Njemačke i znatne financijske pomoći demokratskoj tranziciji zemalja središnje i istočne Europe. Imao je odlučujući utjecaj na promicanje veće integracije u sastavljanju i ratifikaciji Ugovora o Europskoj uniji poznatog i kao Ugovor iz Maastrichta. Tako je rođena nova Europa!

ELEZIONI EUROPEE 18 GIUGNO 1989

IL PARLAMENTO EUROPEO LA NOSTRA VOCE IN EUROPA

GRANDE V. PIRELLI

PARLAMENTO EUROPEO Ufficio d'Informazione per l'Italia - Via IV Novembre, 149 - 00187 ROMA - Tel. 6790507-6790502

1994.

Nova Europa iz Ugovora iz Maastrichta

Otprilike jednu godinu poslije Ugovora iz Maastrichta stupio je na snagu i tako stvorio Europsku uniju, a europski građani opet su pozvani na glasanje. Prema novoj raspodjeli ovlasti, položaj Europskog parlamenta znatno je ojačan jer je sad imao ulogu suzakonodavca uz bok Vijeću ministara. Nove ambiciozne inicijative koje će djelovati kao pokretačka snaga čitavog europskog projekta usmjerene na širenje prema istočnoj i južnoj Europi i ideju o jedinstvenoj valuti sad su bile predmet demokratskog odlučivanja i javnog nadzora putem zastupnika u Europskom parlamentu.

Novi europski izbori održani su u ozračju primjerenom važnim odlukama koje je trebalo donijeti (proširenje Europe: gdje je granica?) i potrebi da se odagna zabrinutost građana (hoće li jedinstvena valuta imati i negativne učinke?). Trebalo je aktivirati ili ojačati nove politike, poput onih povezanih s infrastrukturom koja se financira kroz regionalne politike, što predstavlja utjelovljenje nove međupovezanosti kontinenta.

Odaziv birača iznosio je oko 57 %. Nijemac Klaus Hänsch izabran je 1994. za predsjednika Europskog parlamenta. Španjolac José María Gil-Robles došao je na njegovo mjesto 1997. za drugu polovinu saziva. Budući da je 1. siječnja 1995. EU narastao s 12 na 15 država članica, Austrija, Finska i Švedska izabrale su svoje zastupnike na djelomičnim izborima tijekom 1995. i 1996. Novopečene države članice donijele su sa sobom dugu tradiciju nesvrstanosti i visokih socijalnih i okolišnih standarda. I svijet je gledao Europu drugim očima: novi narativ ispunjen optimizmom procvjetao je u Starom svijetu i činilo se da će europski model nadmašiti onaj bivših hladnoratovskih blokova.

Europski izbori u Bruxellesu 12. lipnja 1994.

© Europska unija

1999.

Dobrodošli u europodručje

Napredak u uvođenju jedinstvene valute uskoro će donijeti nešto opipljivo: novčanice i kovanice eura. Takozvani „veliki prasak“ proširenja ubrzan je otvaranjem pristupnih pregovora s 12 zemalja kandidatkinja 1998. Posljednji europski izbori u 20. stoljeću održani su usred velike političke prekretnice, a njihov će ishod imati dalekosežne posljedice.

Iako se činilo da je mir osiguran, nakon gotovo pola stoljeća europske integracije i desetljeće nakon kraja hladnog rata, sukob na Kosovu bio je okrutni podsjetnik njegove krhkosti, slično ratovima u zemljama bivše Jugoslavije. Činilo se da je odlučnija europska vanjska politika način za postizanje stabilnosti na kontinentu. Tijekom tog parlamentarnog saziva potpisivanje Ugovora iz Nice (2001.), kojim su se revidirali i Ugovor iz Maastrichta (1992.) i Ugovor iz Rima (1957.), trebalo je djelomice i pripremiti Uniju za njezino proširenje.

Odaziv birača iznosio je 58 %. Francuska političarka Nicole Fontaine izabrana je za predsjednicu Europskog parlamenta za prvu polovinu saziva 1999., a irski političar Pat Cox preuzeo je tu funkciju za drugu polovinu saziva 2002. Tijekom tog saziva uveden je euro na dan 1. siječnja 2002., održana je konvencija za izradu nacrtu Ustava za Europu, a bilo je i većih izazova na koje je Europska unija morala odgovoriti kao svjetski akter. Teroristički napadi na New York i Washington 11. rujna 2001. stavili su u prvi plan borbu protiv terorizma. Američka invazija na Irak podijelila je države članice Europske unije u dva tabora: jedan je podržavao, a drugi kritizirao Sjedinjene Američke Države. To neslaganje dovelo je do oštре razlike između „stare Europe“ i „nove Europe“.

Informativni štandovi za europske izbore u lipnju 1999.

© Europska unija

2004.

Nakon velikog praksa proširenja ujedinjena Europa glasa

Trebalо je zaliječiti razdor između evropskih zemalja izazvan ratom u Iraku, a dotad najveće proširenje Evropske unije svakako je predstavljalo dobru priliku za to. Nakon više od pola stoljeća duboke, ukorijenjene podjele kontinent je napokon te 2004. bio spreman za sjedinjenje. Deset novih država članica pridružilo se Uniji, od kojih osam iz središnje i istočne Europe (Češka, Estonija, Latvija, Litva, Mađarska, Poljska, Slovačka i Slovenija) te dvije iz južne Europe (Cipar i Malta). Njihovi građani mogli su glasati na evropskim izborima te iste godine. Još dvije zemlje, Bugarska i Rumunjska, postale su države članice 2007.

Odaziv birača iznosio je oko 46 %. Španjolac Josep Borrell postao je predsjednik Europskog parlamenta 2004. za prvu polovinu saziva, a potom ga je za drugu polovinu saziva zamijenio Nijemac Hans-Gert Pöttering. Međutim, unatoč proeuropskoj klimi, euforija je kratko trajala, a na obzoru su se nazirali oblaci. Godine 2005. nizozemski i francuski građani glasali su na referendumu protiv Nacrta ugovora o Ustavu za Evropu koji bi Evropsku uniju trebao približiti saveznoj Evropi. Neke države članice pokazivale su prve znakove zamora proširenja: je li Europa bila vrijedna svih napora prilagodbe?

Ipak, napredak postignut u oblikovanju nove Europe nije propao u cijelosti: nakon odbijanja ugovora o Ustavu uslijedilo je razdoblje promišljanja. Koji su bili sljedeći koraci? Berlinska deklaracija, koju je u ožujku 2007. supotpisao predsjednik Pöttering, spasila je mnoge odredbe ugovora o ustavu prije sljedećih izbora, u obliku koji će postati Ugovor iz Lisabona (isprva poznat i kao Reformski ugovor).

Dan proširenja: dolazak novih zastava. Bruxelles, 1. svibnja 2004.
© Europska unija

2009.

U sjeni financijske krize

Prije nego što je Ugovor iz Lisabona stupio na snagu 1. prosinca 2009., već su se održali novi europski izbori, a globalno gospodarstvo pogodila je ozbiljna kriza koja je imala teške financijske, socijalne i političke posljedice. Na odluke birača sada je više utjecao strah, a smirivanje tih strahova postao je jedan od glavnih zadaća političkih predstavnika.

Ipak, nije sve bilo tako crno: izbor Baracka Obame za predsjednika Sjedinjenih Američkih Država 2008. najavio je novu eru u transatlantskim odnosima, a zelena industrijska proizvodnja postala je sveprisutan moto. No, hoće li to biti dovoljno?

Odaziv birača iznosio je 43 %. Bivši poljski premijer Jerzy Buzek izabran je za predsjednika Europskog parlamenta 2009. i tako postao prvi predsjednik iz srednjoistočne Europe. Tu je funkciju 2012. preuzeo Nijemac Martin Schulz.

Kad se ispostavilo da Grčka možda neće uspjeti podmiriti svoje dugove, nastupila je europska dužnička kriza. Financijsku krizu Irske pratile su trajne financijske poteškoće mnogih država članica jer je dužničko stanje postalo globalno. Tijekom tog saziva Parlament je svjedočio previranjima na granicama Unije: arapsko proljeće, započeto 2010., rasplamsalo se 2011., iste godine kad je izbio rat u Siriji. Godine 2013. počeli su prosvjedi na Euromajdanu u Kijivu, nakon čega su uslijedili rusko prijenosje Krima i rat u Donbasu 2014.

**Quelle agriculture
pour notre
alimentation ?**

Votre vote, utilisez-le lors des élections
du Parlement européen le 7 juin.

www.elections2009.eu

Plakat u sklopu promidžbene kampanje za europske izbore. Marseille, Francuska, 2009.
© Europska unija

2014.

Predsjednik Komisije imenovan je u skladu s novim odredbama Ugovora iz Lisabona

Europski izbori 2014. uveli su postupak vodećeg kandidata (Spitzenkandidat): prema njemu, europske političke stranke imenuju svojeg vodećeg kandidata prije europskih izbora i tako omogućuju građanima da izravno utječu na izbor predsjednika Europske komisije prilikom glasanja na europskim izborima. Politička stranka s najviše glasova ima pravo predložiti budućeg predsjednika Komisije, kojeg će potom Europski parlament odabrati većinom glasova svih zastupnika. Postupak vodećeg kandidata općenito je prihvaćen kao način da se europski izbori „europeiziraju”.

Ugovor iz Lisabona osnova je za tu pojačanu ulogu Europskog parlamenta u imenovanju predsjednika Europske komisije. Jean-Claude Juncker postao je novi predsjednik Europske komisije zahvaljujući upravo tom sustavu. Odaziv birača na izborima iznosio je oko 43 %. Martin Schulz, predsjednik Europskog parlamenta od 2012., ponovno je izabran za predsjednika 2014. za prvu polovicu saziva. On je tako bio prvi predsjednik Europskog parlamenta koji je ponovno izabran za tu funkciju. Potom je 2017. predsjednik Parlamenta postao Antonio Tajani.

Tijekom parlamentarnog saziva zastupnici su se i kod kuće i u inozemstvu suočili s okruženjem koje se brzo mijenjalo. Sredinom 2016. potezom bez presedana, većina britanskih građana odlučila je da njihova zemlja napusti Europsku uniju. Osim toga, vlade nekih država članica upozorene su da klize prema „neliberalnoj demokraciji”. Izbor Donalda Trumpa za predsjednika SAD-a 2016. zategao je odnose Europske unije i Sjedinjenih Američkih Država.

EUR(O)VISION DEBATE

#TellEUROPE

2019.

Povratak građana

Na europskim izborima 2019. odaziv birača iznosio je 51 %. Riječ je o prvom porastu odaziva birača od prvih europskih izbora 1979. i predstavlja dotad najveće transnacionalne izbore. David Sassoli postao je predsjednik Europskog parlamenta, a u siječnju 2022. zamijenila ga je Roberta Metsola i tako postala najmlađa osoba na toj funkciji.

Većina europskih političkih stranaka ponovno je imenovala vodeće kandidate za predsjednika Europske komisije uoči europskih izbora 2019. Europsko vijeće kasnije je predložilo Europskom parlamentu Ursulu von der Leyen, koja nije bila vodeći kandidat, kao kandidatkinju za predsjednika Komisije. Parlament ju je potom izabrao u skladu sa svojim nadzornim ovlastima.

Pitanja zaštite okoliša i klimatskih promjena bila su među najistaknutijima na izborima 2019. jer su se u čitavom svijetu javljali alarmantni znakovi naglog pogoršanja. Tijekom tog razvija zastupnici su se morali suočiti s konačnim odlaskom Ujedinjene Kraljevine. Godine 2020. izbila je pandemija bolesti COVID-19. Europske institucije odlučile su sazvati Konferenciju o budućnosti Europe koja je započela 2021. Rusija je 2022. napala Ukrajinu.

Election Night

26 May 2019

election-results.eu

2024.

Nadolazeći izbori kao prekretnica

Jasno je iz ovog niza europskih izbora počevši od 1979. da su rasprave i politička pitanja obilježili sve europske izbore.

Njihova je priča jedna od ključnih elemenata u oblikovanju istinski europskog poretka te odraz glavnih izazova i borbi u političkoj arenii kroz povijest.

U tom kontekstu, što sa sobom nose europski izbori 2024.? I vi možete utjecati na to!

together.eu

**TOGETHER FOR
DEMOCRACY**